

Till
Landsbygdsminister Sven-Erik Bucht
Näringsdepartementet
naringsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

Skänninge 2017-10-21

Skrivelse om Sveriges ställningstagande i EU-omröstningen om glyfosat

Sveriges regering har tillkännagivit sin avsikt att rösta ja till fortsatt godkännande för glyfosat som aktiv substans i ogräsbekämpningsmedel. Samtidigt meddelar man att ämnet ska förbjudas för privat användning i Sverige.

Sveriges Biodlares Riksförbund välkomnar det sistnämnda men protesterar samtidigt mot Sveriges annonserade ställningstagande att ge glyfosat godkännande i ytterligare 10 år enligt EU-kommissionens förslag.

Vi kräver att Sverige röstar för att medlet förbjuds inom EU, såväl för yrkesmässig användning som privat användning.

Motivering

Vi representerar 12 700 biodlare över hela Sverige, dvs ca 98% av Sveriges organiserade biodlare. Vi ser utvecklingen över tiden som mycket pressande för våra pollinerare: bin, solitärbin inkl. humlor och andra insekter som pollinerar växterna i det ekologiska systemet i vårt land. Utan denna pollinering skulle matutbudet för våra andra husdjur och oss människor, bli mycket torftigt/magert. Förutom grödor till jordbrukets djurhållning, frukt- och grönsaksproduktion, pollineras mängder av vilda blommor och vilda bär. De utgör en tillgång för allmänheten som en "gratis matbutik".

Redan idag hotas pollinatörernas existens långsiktigt med användningen av växtgifter (växtskyddsmedel) på dagens nivå och den ökande trenden som vi ser hos inte minst professionella användare. Trots regler och licenser används växtskyddsmedlen i verkligheten på ett sådant sätt att de pollinerande insekterna skadas. ***

Jordbrukets rationalisering mot storskalighet med dess teknikutveckling, som kräver växtskyddsmedel, tillskapar "gröna öknar" för våra husdjur bina. Ogräset, som effektivt bekämpas med den vanligaste herbiciden glyfosat, skulle kunna utgöra pollen- och nektarkällor efter det att vårens och försommarens intensiva blomning är över. När brist på foder (nämnda ogräs) uppstår leder det till att biodlarna i många fall måste stödutfodra sina bin för att de ska klara perioden under juli.

En del av de gröna näringarna, användarna av växtskyddsmedel, skadar alltså förutsättningarna för våra husdjur, bina. Om detta exempelvis skulle gälla grisproduktionen i Sverige, att deras foder och livsvillkor skulle ändras av en annan bransch inom de gröna näringarna, skulle protesterna bli högljudda.

Den enskilde odlaren kan inte lastas för användning av preparat som är godkända för bruk, det är ett nationellt ansvar att reglera de medel som släpps på marknaden. De kemiföretag som producerar och de företag som säljer dessa medel vill naturligtvis öka sin omsättning och vinst.

Ansvaret vilar därför på den politiska nivån, i Sverige och i EU. Denna utdragna process har utvecklats till ett politiskt schackrande om antalet år för tillstånd, osakliga och falska argument från näringen som använder medlen och olika forskarrapporter om giftet är cancerframkallande, om det skapar autism hos barn, bokstavsdagnoser, osv. Att glyfosat finns i mat, ytvatten, i grundvattnet, i bröstmjolk och i vissa ölsorter, råder ingen tvekan om. Det slås dock fast att det är farligt för vattenlevande organismer och djur och finns i vårt viktigaste livsmedel, vatten. Många svenska vattentäkter är just från ytvatten och sjöar (ex Stockholm).

Den ekologiska odlingen får inte använda detta så kallade växtskyddsmedel och gör det inte heller. Efter flera decenniers moderna vidareutveckling av den etablerade ekologiska odlingen vet vi att glyfosat inte behövs i odlingssystemet. Genom teknik, kunskap, kännedom om sin jord, sortval och växtföljd, kan man odla helt utan gifthanvändning. Konsumenterna efterfrågar ekologisk mat, mycket pga av hänsyn till ekosystemet och miljön, men också för att maten inte innehåller giftrester.

Vi hänvisar därför till EU-direktiv 1107/2009*:

I detta direktiv kan vi läsa:

Kapitel 1, allmänna bestämmelser, artikel 1: Innehåll och syfte; punkt 4.

"4. Bestämmelserna i denna förordning baserar sig på försiktighetsprincipen i syfte att säkerställa att verksamma ämnen eller produkter som släpps ut på marknaden inte har någon negativ inverkan på människors eller djurs hälsa eller på miljön. Medlemsstaterna ska i synnerhet inte hindras från att tillämpa försiktighetsprincipen om det råder vetenskaplig osäkerhet kring de risker för människors eller djurs hälsa eller miljön som det växtskyddsmedel som ska produktgodkännas på deras territorium medför."

Vi hänvisar även till Artikel 4.3 e i samma direktiv:

Det [växtskyddsmedlet] får inte påverka miljön på ett oacceptabelt sätt, med särskild hänsyn till följande aspekter om de vetenskapliga metoder som myndigheten godtagit för bedömning av sådana effekter finns tillgängliga:

i) Dess öde och utbredning i miljön, särskilt kontaminering av ytvatten, inklusive flodmynningar och kustvatten, grundvatten, luft och jord, med hänsyn till platser långt borta från användningsstället till följd av långväga spridning i miljön.

ii) Dess påverkan på arter som inte är mål för bekämpningen, inbegripet på dessa arters fortlöpande beteende.

iii) Dess påverkan på den biologiska mångfalden och ekosystemet.

Vidare hänvisar vi till FN-rapporten av specialrapportörerna för rätten till mat och för giftiga ämnen från mars 2017, som slår fast att bekämpningsmedel är hot mot de mänskliga rättigheterna och har allvarliga konsekvenser för hälsa, samhällen och miljö. **

Slutsats

Mot bakgrund av ovanstående kräver vi därför att Sverige följer antagna förordningar inom EU och rekommendationerna i FNs rapport för mänskliga rättigheter.

Våra bin, solitärbin, humlor och andra insekter behövs som fundamentala pollinatörer i ekosystemet och i vår livsmedelsproduktion. De klarar inte fortsatt och ökande belastning av gifter och monokulturer.

Sverige måste utnyttja sina möjligheter att vara ledande i *hållbar utveckling* på alla områden, det gäller vår egen miljö och vårt ekosystem, våra barn och barnbarn, våra djur så att vi kan producera livsmedel utan några som helst rests substanser från giftiga och/eller skadliga bekämpningsmedel, s.k. ”växtskyddsmedel”.

Vi uppmanar Sveriges regering att som en början till denna hållbara utveckling se till att användningen av glyfosat upphör helt.

Sveriges Biodlares Riksförbund
Monica Selling, ordförande

eu / Lars Hellander, förbundsstyrelseledamot

* EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EG) nr 1107/2009, av den 21 oktober 2009: om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden och om upphävande av rådets direktiv 79/117/EEG och 91/414/EEG. (EGT L 309 24.11.2009, s. 1)

Ändrad genom:

M1 RÅDETS FÖRORDNING (EU) nr 518/2013 av den 13 maj 2013

M2 EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) nr 652/2014 av den 15 maj 2014

M3 KOMMISSIONENS FÖRORDNING (EU) 2017/1432 av den 7 augusti 2017

** FNs generalförsamlings rapport: från Human Rights Council, 27 februari-24 mars 2017: ”*Report of the special rapporteur on the right to food*”.

Under punkten B. Rekommendationer p. 106, 107, 108.

*** Vetenskaplig art. Om minskningen av insekter,
<http://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0185809>